

Βάλτε κάτω τὰ νούμερα καὶ θὰ δείτε. Τόσος παρά κλέφτηκε ἀπὸ θῶ, τόσος παρά κλέφτηκε ἀπὸ καὶ μὲ τόσο παρά πὸ κλέφτηκε καὶ μὲ τόσο παρά πὸ θάνακαλυφτεί ἀργότερα πὸς κλέβεται, μπορούμε νὰ βολέψουμε τόσες ἀνάγκες μας, μπορούμε κ' ἓνα θωρακιστὸ ἀκόμα νὰ κάνομε.

*

ΝΑ κ' ἓνα μεγάλο ἀδίκημα πὸ γίνεται. Κλέβεις ἓνα φουρὶ ἢ μιὰ δραχμὴ γιὰ νὰ θρέψεις τὰ παιδιὰ σου, κι ἀμέσως οἱ ἐφημερίδες σὲ γράφουν κλέφτη καὶ λωποδότη. Κλέβεις μισὸ μιλιοῦνι καὶ τιλοφορεύσαι, ἔχει κλέφταρος καὶ λωποδύταρος, καθὼς καὶ εἶσαι, μὰ εὐγενικώτατα **καταχραστής**. Παράξενο μάλιστα οἱ ἐφημερίδες πὸς δὲ σὲ τιλοφορῶνε καὶ βραβῶνο ἢ μαρκήσιο γιὰ τὴν πράξιν σου.

*

ΕΝΑΣ θεατρίνος, ἀκουσμένος μάλιστα, πούλησε ἓνα φτωχοκέρτασο σὲ κάπιο γνωστὸ βρωμιόσπιτο. Ὁ σωματέμπορος αὐτὸς δὲν ἔχει ἔνομα : ἔχει βέβαια. Μὰ ἢ « Ἀκρόπολη » πὸ μὰς δηγιάται φαρδιά πλατιά καὶ μὲ ὅλα τὰ καθέκαστα τὴν πράξιν του, δὲ μὰς τὸ μαρτυράει. Ἐνας θεατρίνος ἔκαμε τὸ καὶ τό. Σπολλάτῃ σου. Τί μὰς τὸ κρύβεις τὸνομά του ; Θαρρεῖς πὸς τὸ ἐγκλημά του εἶναι ἀλαφρότερο ἀπὸ τὸ ἐγκλημα τοῦ Β-ζαντινοῦ καὶ τοῦ Μαυριθῆ πὸ καταρξιλευτήκανε στὶς ἐφημερίδες πρὶν ἀκόμα ἢ ἀνάκριση ἀπλώσει πάνω του τὸ χέρι τῆς ;

Γιατί δυὸ ζυγαριῆς κι ἔχει μιὰ καὶ δίκια γιὰ ἔλους ;

ΕΙΚΟΝΟΥΛΑ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Ἡ φιληνάδα μας « Ἀγνωστή » μὰς ἔστειλε ἀπὸ τὴ Γενεύη πὸ μένει κάτι ὁμορφες ἐντυπώσεις μὲ τὸν παραπάνου τίτλο. Στὴ πρώτη χειρόγραφα περιγράφει μὲ πολλὴ χάρις τὸ ταξίδι τῆς ἀπὸ τὴ Γενεύη ἴσαμε τὴν πατρίδα τῆς, σὲ κάπιο χωριὸ τῆς Τουρκίας, καὶ λυποῦμαστε πὸ δὲν ἔχουμε τόπο νὰν τὰ τυπώσουμε. Τυπώνομε μοναχὰ μερικὰ ἀνέκδοτα, χωροχρηστικά τῆς ἐφημῆς τῆς διγλωσσίας μας.

... Ἀπάνου στὴ διπλὴ μορφή τῆς γλώσσας μας, ξέρω μερικὰ ἀνέκδοτα πὸ συνῆθησαν στοὺς γνωστούς μου. Ἢ σὰς τὰ ἀραδιάσω παρακιάτου καὶ σὰς παρακαλῶ νὰ χεστε τὴν ὑπομονήν νὰ τὰ διαβάσετε. Τὸ καλοκαίρι ἔχουμε τὴ συνήθεια στὸ χωριὸ μου καὶ βγαίνουμε στὴν ἐξοχή, γιὰ νὰπολάψουμε τὴν ὁμορφὴ φύσιν, πλάι στὸν ποταμὸ πὸ κυλάει, μισὴ ὥρα ὄξω ἀπὸ τὸ χωριὸ, τὰ διάφανα νερά του. Πρὶν ἀπὸ κάμποσες μέρες ἔτοιμασία γίνεται μεγάλη, καὶ τὴν ὀρισμένην μέρα, πρὶν νὰ φέξει ἢ αὐγὴ, πέντε ἕξιν φαμίλιες, ὅλες πιστὲς καὶ ἀγαπημένες φιληνάδες, κουνεντιάζουον ἐκεῖ στὴν ἀκροποταμιὰ, μὲ χίλια δυὸ ἀρεκτικά καὶ πιστὰ πλάι τους. Παρὰ πλάι τὰ παιδιὰ μὲ τὴν δική τους παρεὰ, δένουον κούνιες στὰ δέντρα, πηδοῦν καὶ τραγουδοῦνε. Κάμποσα βήματα μακριὰ οἱ δοῦλες ἀνάδουον φωτιὰ καὶ σὲ με-

γάλους τεντζερέδες βράζουον τὰ φαγιὰ. Ἐγὼ ἔβγαλα παπούτσια καὶ κάλτσες, ἔρριξα ἓνα σακαμάκι : στὸν ποταμὸ καὶ κάθισα ἀπάνου, διαβάζοντας στὸ δροσερὸ νερὸ καὶ στὸ ζεστὸ τὸν ἥλιο.

Σὰν πὸς λέει καὶ ὁ Ὅμηρος, ἢ ἀχνιὰ ἢ γαργαλιστικὴ τῶν φαγιῶν, ἔλκυσε μερικὰ σκυλιὰ πὸς βρέθησαν ἐκεῖ κοντά. Καὶ ἓνα μεγάλο μαντρόσκυλο, χούμιζε καὶ ξεκαπάκωσε τὸν τεντζερε πὸς εἶχε τοὺς κεφτέδες. Ἡ κυρία Χ. πὸς εἶταν κατὰ κεῖ γυρισμένη, εἶδε τὴ δουλειὰ καὶ κεῖ πὸς ἦσυχια κουνεντιάζε, σοῦ ξεπετάει μιὰ τσιφιά : « Γιώργη τοὺς κίονας, γλήγορα τοὺς κίονας, τοὺς κίονας, τοὺς κίονας! »

Ὁ Γιώργης ὁ ὑπερέτης, τίποτα, χαμπάρι. Σὰν κόνκορας ξεκάρφωτος στέκεται καὶ κοιτάζει τὴν κυρία του!

Ἡ κυρία Χ. βλέποντας πὸς τὸ σκυλὶ κόντευε νὰ ξεπατώσει τὸν τεντζερε, μίλησε στὴν ψυχάρμητη λαλιὰ τῆς καὶ εἶπε : « Διῶξε τὸ σκυλί, γιατί πάει τὸ φαί ». Μωρὲ ψυχούλα μου, φωνάζει ὁ Γιώργης ἀπελπισμένος, τί τῆς ἦρθε τῆς κυρῆς μου, νὰ μιλάει κουνεντιάζε καὶ τάισε ἔτσι τὸ φαί στὸ σκύλο;! « Γυναικούλα μου, τῆς λέει ὁ ἀντρας τῆς, δὲν ἀφίνει τὰ Ἑλληνικά νὰ τὰ μιλάει ὁ δάσκαλος καὶ σὺ νὰ μιλάς τὴ γλώσσα σου! »

— Κυρία Χ., ἀρχίζει μὲ σοβαρὸ ὁ δάσκαλος, καθὼς βλέπτετε αἱ δυσκολίαι τῆς γλώσσης εἶναι πολλαί. Ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ πληθ. δὲν ἔχει κάνει κίονες παρὰ κῦνες, διότι κτλ.

Χά, χά, χά! κ' ἐγὼ ἀπ' τὰ γέλια κύλησα μὲς στὸ νερό!

— Δάσκαλε, τοῦ φωνάζω, μὴν ξηγάς κανόνες καὶ γύρνα διὰς τὸ σκύλο πὸς ξερογλείφεται. Σὰ βάλεις τὸ τηγάνι στὴ φωτιὰ, γλήγορα θὰ ξαναγινοῦν οἱ κεφτέδες, πὸς χάθηκον στὴν ποικιλία τῆς γλώσσας. Ἄμ' ἢ Ρωμισσύνη σὰ φαγωθεῖ ἀπὸ κανένα μαντρόσκυλο δὲ θάχουμε τηγάνι νὰ τὴν ξαναγεννήσουμε. Ἐγὼ λέω, ἄς ἀγκαλιάσουμε τὴ φυσικὰ μας γλώσσα καὶ ἄς ἀρχίσουμε νὰ ζυπνοῦμε.

Ρωτάω καὶ κεινον. Δὲ λέει μέσα του σὲ παρόμοια περίσταση, πὸς γλήγορα πρέπει νὰ βασιλέψει ἢ δημοτικὴ γιὰ τὸ καλὸ τοῦ ἔθνους. Καὶ πόσοι φίλοι τὸ καλοκαίρι σὰ γύρνα ἀπ' τὴ Γενεύη, δὲ μὸσπαν σὰ μέθλεπαν στὸ δρόμο. « Ἄ! εἶσθε σεῖς, δὲν σὰς ἐννόησα! καὶ πότε ἤλθατε! »

Μιὰ βραδιὰ στὰ Ζαρίφεια τῆς Φιλιππούπολης (πὸς τὰ γκρέμισαν οἱ Βούργαροι) κάθουονταν, λέει, κάμποσες μαθήτριες γύρω σένα τραπέζι : ἄλλες διαβάζαν καὶ ἄλλες κεντοῦσαν στὸ φῶς μιὰς κρεμαστῆς λάμπας μὲ πετρέλαιο. Τὸ φητὶ τῆς λάμπας ἀνέβηκε ψηλὰ καὶ ἔρριχνε μαῦρα πραγματάκια. Μιὰ συμπατριώτισσά μου πὸς εἶτανε κεῖ, καὶ αὐτὴ μα-

θήτρια, τὸ ἐβλεπε ἀπὸ κάμπου ὄρα, μὰ ἔλα ποὺ δὲν ἤξερε νὰ τὸ πεῖ Ἑλληνικά! Σαραντακλήσιώτικα ναί, μὰ Ἑλληνικά! Ἀγωνίστηκε, ἀγωνίστηκε. Θὰ τὸ πῶ, λέει, καὶ ἄς γελάσουν. «Δημήτρη, φωνάζει τοῦ θυρωροῦ, **καταβίβασον** τόσους... τὴν λάμπαν!» Τὸ φιλί νὰ τὸ πεῖ Ἑλληνικά δὲν ἤξερε.

Ἀπάνου σαυτὸ ἔσκασαν καὶ οἱ ἄλλες τὰ γέλια, γιατί ὅσο καὶ ἂν μεγάλωναν στὰ καθαρευουσιάνικα, τὸ **καταβίβασον** τὸ λέγαν **κατέβασε** καὶ τὸ φιλί, φιλί.

Στὸ Σύλλογο τῆς Πόλης στὸ Πέρα, ἄκουσα μὲ ταυτιά μου, ἕναν πολὺ σπουδασμένο κύριο καὶ φονερό καθαρευουσιάνο, νὰ λέει στὴ διάλεξή του, τῆς **γυνῆς**.

Σὰ μαθήτρια τοῦ Ζαππεῖου ποὺ εἶμινα μοῦ χτύπησε σταυτί. Τὴν ἄλλη μέρα στὸ μάθημα ρωτῶ τὸ δάσκαλο (συνέπεσε νὰχοῦμε καὶ γραμματική, τὰ ἀνώμαλα ὀνόματα, γυνή-κόε, παῖς-δόε, ἀνήρ-δρός κτλ.). «Κύριε, πειράζει σὺν πῶ τῆς **γυνῆς**» «Γι' αὐτὸ ἐγὼ σοῦ μαθαίνω δυὸ ὄρες καθημέρα τὴ γραμματική; γιὰ νὰ πεῖς τῆς **γυνῆς**» «Μὰ, κύριε, ἄκουσα χτές νὰ τὸ λέει ὁ κύριος Χ. στὴ διάλεξή του, ποὺ καταχεροκροτήθηκε!» «Σὺ νὰ βλέπεις τίς ἰδέες, ὅχι τὰ λάθη: κάτσε κάτω καὶ πρόσεχε τὴ γραμματική». Ἐκασα κάτω καὶ σκέφτηκα:

— «Μοῦ λέει νὰ προσέχω στὴ γραμματική, ἀμ' πρὸς τί νὰ τὴ μαθαίνω γιὰ; Τώρα ποὺ τὰ γράφω αὐτὰ λέω: Ἄς τᾶρχιζε ὁ εὐλογημένος στῆς μάννας του τὴ γλώσσα καὶ ἄς μὴν ἄρχιζε καθαρευουσιάνικα γιὰ νὰ τελειώσει γελοῖα.

Τὸ καλοκαίρι στίς πάφες, διάβαζα στὰ μικρὰ μου τὰδερφάνικα, τὰ **Ἡπειρωτικὰ παραμῦθια**. Σὰν τέλειωσαν, ἡσυχία δὲν εἶχαν, μοῦ γύρευαν καὶ καλὰ νὰ τοὺς διαδάσω παραμῦθια. Γι' νὰ κάνω καὶ γώ; Παίρνω ἕνα βιβλίον μισοκαθαρευουσιάνικο, ποὺχε παραμῦθια, καὶ ἀρχίζω δυνατὰ νὰ διαδάξω. Σὰν ἔφτασα στὴ μέση τοῦ παραμυθιοῦ, γυρνῶ καὶ τὰ βλέπω, τὸ ἕνα ἀπ' ἐδῶ καὶ τ'ἄλλο ἀπ' ἐκεῖ κοιμισμένα, καθὼς εἶπανε νόχτα καὶ ζέστη στὴν κάμαρα. Διάβαζα καὶ γώ, θαρρῶντας πὼς μ' εὐχαρίστησι, καὶ ἐνδιαφέρο μ' ἀκολουθοῦν στὸ νόημα, ὅπως ἔκαμναν τίς ἄλλες βραδιές στὰ Ἡπειρωτικὰ παραμῦθια. Ὑστερα ἀπὸ κάμποσες μέρες μοῦ γύρεψαν νὰ ξαναδιαδάσω τὰ παραμῦθια καὶ γυρεύοντάς τα μοῦ λένε: «Μαρίκα, δῶσε μας τὰ καλὰ τὰ παραμῦθια τὰ Ρωμαίικα, νὰ τὰ ξαναδιαδάσουμε». «Ἄμ' τὰ ἄλλα ποὺ σὰς διάβασα τὴ δεύτερη φορὰ τί εἶναι γιὰ;» «Ἐκεῖνα μεῖς δὲν τὰ καταλαβαίνουμε, εἶναι πολὺ Ἑλληνικά γραμμένα, καὶ σὰ μᾶς τὰ διαβάδαξαι, θαρροῦμε πὼς ἔχομε μάθημα μὲ τὴ δασκάλισσα».

Ἀπὸ δῶ λοιπόν, μὲ λύπη μεγάλη κατάλαβα, πὼς τὸ παιδί, τὸ σχολειό, τὸ μάθημα καὶ τὴ δασκάλα, δὲν τᾶχει γιὰ νὰ τὰ καταλαβαίνει. Καὶ πόσοι ἄλλοι ποὺ μᾶς λένε: «Τὴ γλώσσα τῆς ὑπηρετρίας νὰ μιλεῖς, παιδί μου; ἐντροπή!» Ντροπή στὰ χάλια τους. Μὲς στὴν Ἑρώπη, **ὄλη**, δούλα καὶ κυρὰ μιλάνε τὴν ἴδια γλώσσα, μὰ ἔχουνε διαφορετικὲς **ιδέες**.

Γενεύη, Ὀχτώβριος τοῦ 1910.

ΑΓΝΩΣΤΗ

ΕΝΑΣ ΕΚΛΕΧΤΟΣ

Ὁ λαὸς τῆς Ἀττικοδουλοῦτίας ἐκλεξε πανηγυρικὰ τρίτο βουλευτὴ του τὸν κ. Παναγιῆ Χαρακόπο. Ὅσο κι ἂν μπακαλεύτηκε, κοντὰ σ' ἄλλα, κι ὁ τίτλος τοῦ Ἑθνικοῦ εὐεργέτη, στὴ χώρα μας καὶ στίς μέρες μας, ὁ τίτλος αὐτὸς ξευγενίζεται, μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς, ὅταν, «κοινῇ ψήφῳ» δίνεται, σὲ πατριῶτες σὺν τὸν κ. Χαρακόπο, σὲ ἀθρώπους δηλ. προικισμένους μὲ δυνατὸ καὶ μὲ πραχτικὸ μυαλό, ποὺ ἀγαποῦν τὸν τόπο τους καὶ ξέρουνε μὲ **ποιὸ** τρόπο νὰ ὠφελήσουν τὸν τόπο τους.

Γιατὶ μὴ θαρρήτε καὶ δὲν εἶναι τὸ πρᾶμα εὐκολο νὰ ξέρεις ΠΩΣ μπορεῖς νὰ ὠφελήσεις. Δὲ σῶνουν οἱ παράδες καὶ ἡ καλὴ διάθεση. Χρειάζεται καὶ τὸ ἀπαραίτητο αὐτὸ ΠΩΣ. Κι ὁ κ. Χαρακόπος ἀπόδειξε πὼς τὸ κατέχει. Δὲν ἴδρυσε νοσοκομεῖα καὶ φυλακὲς, μὰ φρόντισε νὰ κάμει τέτια ἔργα ποὺ νὰ καταστήσουν περιττὴ τὴ φιλανθρωπία καὶ νὰ λιγοστέψουν τὸ ἐγκλημα. Βόηθησε σημαντικὰ τὴ Γεωργικὴ Ἐταιρία, ἴδρυσε τὸ Ἐπαγγελματικὸ σχολειό καὶ γιὰ νὰφίσομε ἄλλα ἔργα του καὶ νὰρθοῦμε στὸ σπουδαιότερο) βόηθησε νὰ ἱδρῦθῃ ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα, τὸ σωτήριο αὐτὸ λιμάνι τοῦ ἐργάτη καὶ τῆς φτωχολογίας. Μόνο νὰ συλλογιστεῖ κανεὶς τί γδύσιμος πάθαιναν οἱ συνταξιῶχοι ἀπὸ τοὺς τρομεροὺς προεξοφλητὲς καὶ τί λήστεμα γινότανε ἀπὸ τοὺς ἐνεχυροδανειστὲς πρὶν ἱδρῦθῃ ἡ «Λαϊκὴ Τράπεζα» - μόνο νὰν τἀναλογιστεῖ κανεὶς αὐτὰ, βλογαεῖ τὸνομα τοῦ κ. Χαρακόπου καὶ βρίσκει πὼς οἱ ψῆφοι ποὺ τοῦ δοθήκανε στὴν τελευταία ἐκλογὴ δὲν εἴντουσαν ψῆφοι ἐχτίμητης μοναχιά, μὰ καὶ ψῆφοι εὐγνωμοσύνης. Πρέπει νὰκούσετε τὸν κ. Δ. Λοβέρδο, τὸδραστήριο διευθυντὴ τῆς Λαϊκῆς Τράπεζας, νὰ σὰς μιλάει γιὰ τὸν κ. Χαρακόπο, καὶ θὰ πειστήτε πὼς δὲν ἔπρεπε οὔτε ἕνας μαῦρος ψῆφος νὰ βρεθῃ μέσα στὴν κάπη του.

Ὁ κ. Χαρακόπος, συγκινημένος ἀπὸ τὸ ἀποτέ-